

LEGE nr. 168 din 7 august 2020 pentru recunoașterea meritelor personalului participant la acțiuni militare, misiuni și operații pe teritoriul sau în afara teritoriului statului român și acordarea unor drepturi acestuia, familiei acestuia și urmașilor celui decedat

▶(la data 04-feb-2021 a se vedea referințe de aplicare din Norma din 2021)

▶(la data 08-aug-2020 actul a fost promulgata de Decretul 447/2020)

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I: Dispoziții generale

Art. 1

(1) Prezenta lege reglementează modalitățile de recunoaștere a meritelor personalului participant la acțiuni militare, misiuni și operații pe teritoriul sau în afara teritoriului statului român prin acordarea unor drepturi și distincții, precum și crearea posibilității menținerii, încadrării sau reîncadrării în structurile din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională din care fac sau au făcut parte a răniților, invalizilor, a celor care au dobândit alte afecțiuni fizice și/sau psihice pe timpul ori din cauza participării la acțiuni militare, misiuni și operații, precum și prin acordarea unor drepturi acestuia, familiei acestuia și urmașilor celui decedat.

(2) De drepturile conferite de prezenta lege nu beneficiază personalul participant rănit, invalid, cel care a dobândit alte afecțiuni fizice și/sau psihice din cauza participării la acțiuni militare, misiuni și operații, familia și urmașii acestuia, în situația în care rănirea, invaliditatea, afecțiunea fizică și/sau psihică ori decesul a survenit ca urmare a săvârșirii de către acesta, cu intenție, a unei fapte ce constituie infracțiune, pedepsită potrivit legii române.

Art. 2

În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) personal participant - cadrele militare, polițiștii, polițiștii de penitenciare, soldații și gradații profesioniști, rezerviștii voluntari și personalul civil care participă la acțiuni militare, misiuni și operații, în mod individual sau colectiv;

b) acțiuni militare, misiuni și operații - misiunile, operațiile și activitățile de pregătire a acestora prevăzute la art. 2 alin. (1) și art. 3 alin. (3) din Legea nr. 121/2011 privind participarea forțelor armate la misiuni și operații în afara teritoriului statului român, cu completările ulterioare; cele pentru contracararea și limitarea efectelor acțiunilor teroriste, cele de poliție aeriană și intervenție cu nave, precum și alte misiuni cu potențial ridicat de risc, stabilite prin ordin al ministrului apărării naționale, desfășurate începând cu anul 1990 pe teritoriul statului român; misiunile de consiliere, misiunile de monitorizare a acordurilor de încetare a focului, misiunile de pregătire a personalului de aplicare a legii din statul afectat, misiunile de asigurare a trecerii de la starea de conflict la starea de normalitate în statul afectat, stabilite prin ordin al ministrului afacerilor interne; alte misiuni specifice cu potențial ridicat de risc, stabilite prin ordin al conducătorului instituției din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională. Misiunile și operațiile desfășurate în afara teritoriului statului român, începând cu anul 1990 și până la intrarea în vigoare a Legii nr. 121/2011, cu completările ulterioare, se asimilează prin ordin al ministrului apărării naționale cu tipurile de misiuni și operații prevăzute de aceasta;

c) răniți - personalul participant care, pe timpul și din cauza participării la acțiuni militare, misiuni și operații, în mod individual sau colectiv, a suferit vătămări corporale, se află în incapacitate temporară de muncă și, ulterior, este clasat apt limitat sau inapt pentru serviciul militar de către comisiile de expertiză medico-militare, de medicul de medicina muncii și de medicul de expertiză a capacității de muncă, după caz;

d) militari invalizi - personalul participant militar, încadrat în grad de invaliditate și clasat inapt pentru serviciul militar de către comisiile de expertiză medico-militară în urma rănilor, afecțiunilor fizice și/sau psihice dobândite ca urmare a acțiunilor de luptă, accidentelor, catastrofelor și altor asemenea evenimente intervenite din cauza participării la acțiuni militare, misiuni și operații;

e) civili invalizi - personalul participant civil, încadrat în grad de invaliditate, conform legii, în urma rănilor, afecțiunilor fizice și/sau psihice dobândite ca urmare a acțiunilor de luptă, accidentelor, catastrofelor și altor asemenea evenimente intervenite din cauza participării la acțiuni militare, misiuni și operații;

f) urmașii personalului participant decedat ca urmare a participării la acțiuni militare, misiuni și operații - copiii acestuia până la împlinirea vârstei de 18 ani sau, dacă își continuă studiile într-o formă de învățământ organizată potrivit legii, până la terminarea acestora, fără a depăși vârsta de 26 de ani, precum și soțul supraviețuitor, dacă acesta nu s-a recăsătorit;

g) familie - cuprinde soțul și copiii personalului participant;

h) afecțiuni fizice - boli dobândite în urma acțiunilor de luptă, accidentelor, catastrofelor și altor asemenea evenimente intervenite ca urmare a participării la acțiuni militare, misiuni și operații a personalului participant, care declanșează modificarea organică și/sau funcțională a echilibrului normal al organismului, cu potențial de cronicizare, în urma cărora nu mai pot fi îndeplinite obligațiile militare sau care pot provoca decesul;

i) sindrom de stres posttraumatic și alte afecțiuni psihice comorbide - tulburări dobândite de personalul participant în urma și din cauza participării la acțiuni militare, misiuni și operații, care declanșează o perturbare semnificativă la nivelul gândirii, reglării emoționale sau comportamentului persoanei, care reflectă o disfuncție asociată cu distres emoțional sau dizabilitate semnificativă în funcționarea profesională, socială sau familială, constatate de către comisiile de expertiză medico-militare, de medicul de medicina muncii și de medicul de expertiză a capacității de muncă, la propunerea psihologului clinician și/sau a medicului psihiatru, după caz;

j) veterani din teatrele de operații - personalul participant la acțiuni militare, misiuni și operații în afara teritoriului statului român desfășurate în teatre de operații/zonă de misiuni, care îndeplinește criteriile prevăzute la art. 4 alin. (1), (2) sau (4);

k) teatru de operații/zonă de misiune - arie geografică (terestră, maritimă și/sau aeriană) în afara teritoriului statului român, în care misiunea/operația este autorizată să se desfășoare, conform mandatului încredințat de către organizația internațională/coaliția responsabilă de planificarea, implementarea, coordonarea și monitorizarea tuturor activităților operaționale din respectiva arie geografică. Pentru Ministerul Apărării Naționale, teatrele de operații/zonă de misiune se nominalizează prin ordin al ministrului apărării naționale, în funcție de gradul de risc specific al ariei geografice respective unde personalul participă la acțiuni militare, misiuni și operații.

CAPITOLUL II: Acordarea de distincții militare și civile

Art. 3

Personalului participant la acțiuni militare, misiuni și operații i se pot acorda, în condițiile legii, decorații și distincții

militare și civile.

Art. 4

(1) Personalul participant la acțiuni militare, misiuni și operații desfășurate în teatre de operații/zona de misiuni, cel puțin 120 de zile, neîntrerupt sau cumulativ, are calitatea de "Veteran din teatrele de operații".

(2) Răniților, militarilor invalizi, civililor invalizi, personalului participant care a dobândit afecțiuni fizice și/sau psihice li se atribuie calitatea de "Veteran din teatrele de operații", indiferent de durata participării la acțiuni militare, misiuni și operații desfășurate în teatre de operații/zona de misiuni.

(3) Calitatea prevăzută la alin. (1) și (2) se conferă potrivit ordinului conducătorului instituției din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională.

(4) Calitatea de "Veteran din teatrele de operații" se poate acorda prin hotărâre a Guvernului, la propunerea conducătorului instituției din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională, și personalului care, pe timpul participării la acțiuni militare, misiuni și operații în teatre de operații/zona de misiuni, s-a remarcat prin acte exemplare de curaj și devotament, indiferent de durata participării, pe baza evenimentelor consemnate în jurnalul acțiunilor militare sau în ordinul de zi pe unitate.

Art. 5

(1) Numele celor cărora li s-a atribuit calitatea de "Veteran din teatrele de operații" se înscriu în registre speciale, înființate la unitatea/structura din care face parte personalul participant și, după caz, la Muzeul Militar Național "Regele Ferdinand I".

(2) Calitatea de "Veteran din teatrele de operații" este atestată și evidențiată prin legitimația eliberată de instituția din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională din care personalul participant face parte. Modelul, modul de emitere, retragere și ținere a evidenței acestor legitimații se stabilește prin ordin al conducătorului instituției din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională.

Art. 6

În semn de recunoaștere a meritelor veteranilor din teatre de operații/zona de misiuni pentru apărarea intereselor României se instituie Ziua veteranilor din teatrele de operații, care se organizează, anual, pe 11 noiembrie, prin grija Ministerului Apărării Naționale, cu sprijinul celorlalte instituții din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională.

CAPITOLUL III: Menținerea, încadrarea sau reîncadrarea/reintegrarea în funcții militare sau civile

Art. 7

(1) Răniții, militarii invalizi, civilii invalizi și personalul participant care au dobândit afecțiuni fizice și/sau psihice se mențin, se încadrează ori se reîncadrează, după caz, în categoria de personal/corpus militar căreia/căruia îi aparțin, la cerere, în instituțiile din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională din care fac/au făcut parte, în funcții militare sau civile stabilite prin ordin al conducătorului instituției respective, în condițiile prevăzute de prezenta lege.

(2) Menținerea, încadrarea sau reîncadrarea în funcții militare ori civile se face prin ordin al conducătorului instituției din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională, fără examen ori concurs, pe baza propunerii comandantului/șefului unității/detașamentului, înaintate ierarhic/similar, a concluziilor comisiei special desemnate prin ordinul șefului Statului Major al Apărării/similar și a avizului comisiilor de expertiză medico-militară, al medicului de medicina muncii și al medicului de expertiză capacității de muncă, al medicului psihiatru sau al psihologului clinician, după caz.

(3) Condițiile privind menținerea, încadrarea ori reîncadrarea personalului participant rănit, invalid, precum și a celui care a dobândit afecțiuni fizice și/sau psihice se stabilesc prin ordin al conducătorului instituției din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională.

(4) Comisia de expertiză medico-militară, medicul de expertiză a capacității de muncă, medicul psihiatru sau psihologul clinician, după caz, constată dacă atribuțiile funcțiilor prevăzute la alin. (1) sunt compatibile cu incapacitatea dată de afecțiunea fizică și/sau psihică și pot fi îndeplinite fără riscul de a o agrava.

(5) Comisia special desemnată prin ordinul șefului Statului Major al Apărării/similar, prevăzută la alin. (2), stabilește dacă misiunea, operația sau activitatea în cauză se încadrează în prevederile art. 2 lit. b).

(6) Militarilor invalizi care au fost trecuți în rezervă sau direct în retragere, precum și civililor invalizi cărora le-au încetat raporturile de muncă pot beneficia, o singură dată, de reîncadrarea în funcții militare sau civile, după caz, la cerere, prin ordinul conducătorului instituției din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională, cu respectarea prevederilor alin. (2).

(7) Prevederile alin. (4) se aplică în mod corespunzător la fiecare modificare a raporturilor de serviciu.

(8) Pentru perioada menținerii, încadrării sau reîncadrării, potrivit prevederilor alin. (1), (2) și (6), personalul participant nu poate beneficia de pensie de invaliditate.

(9) Personalul participant menținut, încadrat sau reîncadrat în funcții militare potrivit alin. (1) și (6) poate participa la forme de perfecționare a pregătirii profesionale din domeniile stabilite prin ordinul conducătorului instituției din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională, cu îndeplinirea condițiilor prevăzute de reglementările în vigoare, mai puțin cele referitoare la aptitudinea medicală și fizică. Prevederile alin. (4) se aplică în mod corespunzător.

CAPITOLUL IV: Drepturile personalului participant la acțiuni militare, misiuni și operații

Art. 8

(1) Militarilor invalizi, civililor invalizi, răniții și personalul participant care au dobândit afecțiuni fizice beneficiază de următoarele drepturi:

a) tratament și/sau asistență psihologică în țară sau în străinătate, în cazul în care afecțiunile nu pot fi tratate în țară, cu suportarea cheltuielilor reprezentând costul tratamentului și al cheltuielilor aferente din bugetul instituției din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională, după caz. Metodologia privind trimiterea la tratament în străinătate și achitarea/decontarea cheltuielilor se stabilește prin ordin al conducătorului instituției din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională;

b) tratament de recuperare gratuit în instituții medicale de profil;

c) asistență pentru reconversie profesională și reintegrare în muncă pentru invalizii de gradul III;

d) orteze, proteze, produse medicale ortopedice și alte produse și dispozitive medicale gratuite, precum și repararea și înlocuirea acestora ori de câte ori este nevoie, la recomandarea medicului specialist. Metodologia privind

achitarea/decontarea cheltuielilor pentru repararea și înlocuirea acestora se stabilește prin ordin al conducătorului instituției din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională;

e) dreptul de a primi și a purta uniforma militară, după trecerea în rezervă sau în retragere, în condițiile stabilite prin ordin al conducătorului instituției din cadrul sistemului de apărare, ordine publică și siguranță națională;

f) asigurarea, în mod gratuit, a locurilor de înhumare în cimitirele militare sau civile;

g) decontarea cheltuielilor de transport cu autoturismul de la/la domiciliu/reședință la/de la locul de muncă, potrivit programului de activitate, în condițiile stabilite prin ordin al conducătorului instituției din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională, pentru personalul participant încadrat în gradul I de invaliditate care este menținut, încadrat sau reîncadrat în funcție;

h) închirierea sau cumpărarea, cu prioritate, a unei locuințe din fondul de locuințe sociale al administrației publice;

i) o sumă forfetară lunară, neimpozabilă, în procent de 50% din salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată, reprezentând contravaloarea taxei lunare pentru serviciul public de radiodifuziune și televiziune, a abonamentului lunar de telefonie și a transportului lunar, ce se acordă beneficiarului, reprezentantului legal ori mandatarului acestuia împuternicit prin procură.

(2) Personalul participant care a dobândit afecțiuni psihice beneficiază de drepturile prevăzute la alin. (1) lit. a)-d) și lit. f)-i).

(3) La cererea militarilor invalizi, civililor invalizi sau a persoanelor în grija cărora se află aceștia, potrivit legii, pot fi asigurate servicii de îngrijire personală, integrat cu alte servicii, în centre de asistență socială, de asistență medico-socială și de psihologie operațională înființate de către instituții din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională. În măsura în care serviciile de îngrijire personală nu pot fi asigurate în centre de asistență socială, de asistență medico-socială și de psihologie operațională înființate de către instituții din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională, acestea pot fi asigurate în centre de asistență socială private, cu decontarea cheltuielilor aferente de către instituția de care aparține solicitantul.

(4) Personalul prevăzut la alin. (1) și (2), precum și membrii familiei și/sau alte persoane care participă la îngrijirea acestuia beneficiază, la cerere, în limitele, condițiile și pentru activitățile stabilite prin ordin al conducătorului instituției din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională, de următoarele drepturi:

a) transport gratuit dus-întors la instituțiile medicale de profil din țară, la evenimentele la care sunt invitați de instituțiile din cadrul sistemului de apărare, ordine publică și securitate națională sau de alte instituții, precum și la alte activități necesare pentru refacerea fizică și psihică sau pentru rezolvarea unor probleme administrative care presupun prezența acestuia;

b) cazare gratuită în spațiile aflate în administrarea instituțiilor din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională, de care aparțin.

(5) Pe timpul efectuării tratamentului în străinătate prevăzut la alin. (1) lit. a), personalul participant și însoțitorii acestuia beneficiază de drepturile stabilite pentru personalul trimis în misiune temporară în străinătate, cu suportarea cheltuielilor din bugetul instituției de care aparține.

(6) Personalul prevăzut la alin. (1) și (2) trimis la tratament în străinătate poate fi vizitat de soț sau rudele de gradul I, câte 5 zile după internare și la fiecare lună de spitalizare, cu suportarea cheltuielilor din bugetul instituției de care aparține, în condițiile stabilite pentru personalul trimis în misiune temporară în străinătate.

(7) Personalul participant la acțiuni militare, misiuni și operații desfășurate în afara teritoriului statului român care este evacuat medical din zona de operații în spitale din străinătate, precum și însoțitorii acestuia din zona de operații beneficiază de drepturile de diurnă stabilite pentru misiunea sau operația respectivă până la data prevăzută pentru încheierea misiunii, urmând ca, după această dată, să beneficieze de drepturile prevăzute la alin. (5).

(8) Metodologia privind asigurarea drepturilor prevăzute la alin. (1)-(7) se stabilește prin ordin al conducătorului instituției din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională.

Art. 9

(1) Militarii invalizi și civilii invalizi beneficiază și de acordarea unei indemnizații lunare de invaliditate, astfel:

a) pentru gradul I de invaliditate, două câștiguri salariale medii brute;

b) pentru gradul II de invaliditate, 1,5 câștiguri salariale medii brute;

c) pentru gradul III de invaliditate, un câștig salarial mediu brut.

(2) Militarii invalizi și civilii invalizi, încadrați în gradul I de invaliditate, beneficiază de o indemnizație lunară pentru însoțitor, egală cu câștigul salarial mediu brut.

(3) Indemnizațiile acordate în condițiile alin. (1) și (2) reprezintă forme de sprijin cu destinație specială.

(4) Personalului participant civil i se acordă despăgubiri pentru cazurile de invaliditate sau de deces produse în timpul și din cauza acțiunilor militare, misiunilor și operațiilor, în condițiile stabilite de lege pentru soldații și gradații profesioniști. Evaluarea capacității de muncă, în vederea stabilirii gradului de invaliditate, se face de către comisia de expertiză medicală.

(5) Militarii invalizi și civilii invalizi pot cumula indemnizația de invaliditate cu pensia sau solda/salariul cuvenită/cuvenit, în cazul în care desfășoară activitatea ca angajați, sau cu veniturile suplimentare realizate din activități independente.

(6) Militarii invalizi și civilii invalizi încadrați în gradul I de invaliditate beneficiază, la cerere, în baza programelor de recuperare întocmite conform normelor aprobate prin ordin al conducătorului instituției din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională, de următoarele drepturi:

a) posibilitatea alegerii centrului de tratament/recuperare;

b) asigurarea consilierii și informării periodice cu privire la posibilitățile de tratament și recuperare în centre de profil;

c) programe de asistență psihologică particularizate și adaptate nevoilor fiecăruia;

d) participarea la activități sociale.

(7) Militarii invalizi și civilii invalizi pot beneficia de programe organizate în scopul recunoașterii meritelor personalului participant la misiuni și operații în afara teritoriului statului român.

(8) Procedura de acordare a drepturilor prevăzute la alin. (1), (2) și art. 8 alin. (1) lit. i) se stabilește prin ordin al conducătorului instituției din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională.

Art. 10

(1) Personalul participant rănit în cadrul acțiunilor militare, misiunilor și operațiilor, precum și cel care a dobândit afecțiuni fizice și/sau psihice ca urmare a participării la acțiuni militare beneficiază, pe lângă celelalte drepturi stabilite conform legii, de o indemnizație lunară în cuantum de două câștiguri salariale medii brute.

(2) Indemnizația prevăzută la alin. (1) se acordă de la data producerii vătămărilor corporale, respectiv diagnosticării afecțiunilor fizice și/sau psihice dobândite ca urmare a participării la acțiuni militare, misiuni și operații și până la data încetării incapacității temporare de muncă.

Art. 11

(1) Personalul participant care la examenul medical efectuat la înapoierea din misiune sau ulterior, dar nu mai târziu de un an de la data înapoierii, este diagnosticat cu afecțiuni fizice pentru care se stabilește legătura de cauzalitate cu participarea la acțiuni militare, misiuni și operații beneficiază de drepturile conferite de prezenta lege.

(2) Personalul participant care la examenul medical efectuat la înapoierea din misiune sau ulterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data înapoierii, este diagnosticat cu afecțiuni psihice pentru care se stabilește legătura de cauzalitate cu participarea la acțiuni militare, misiuni și operații beneficiază de drepturile conferite de prezenta lege.

(3) Personalul armatei prevăzut la alin. (1) și (2) beneficiază de indemnizația prevăzută la art. 10 alin. (1) începând cu data diagnosticării afecțiunilor fizice și/sau psihice pentru care se stabilește legătura de cauzalitate cu participarea la acțiuni militare, misiuni și operații până la data stabilirii situației medico-militare sau medicale, după caz, doar pentru perioadele în care s-a aflat în incapacitate temporară de muncă.

Art. 12

(1) Personalul participant care a dobândit calitatea de "Veteran din teatrele de operații" și care nu este invalid, rănit ori nu a dobândit afecțiuni fizice și/sau psihice în urma participării la acțiuni militare, misiuni și operații beneficiază de următoarele drepturi:

a) dreptul de a purta uniforma militară, după trecerea în rezervă sau în retragere;

b) o sumă forfetară lunară, neimpozabilă, în procent de 25% din salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată, pentru personalul în activitate;

c) o indemnizație lunară, neimpozabilă, în valoare de 1.000 de lei, după trecerea în rezervă sau retragere.

(2) Sumele prevăzute la alin. (1) lit. b) și c) se acordă beneficiarului, reprezentantului legal ori mandatarului acestora împuterniciți prin procură, conform metodologiei stabilite prin ordin al conducătorului instituției din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și siguranță națională.

Art. 13

Instituțiile din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională pot înființa centre de asistență socială, de asistență medico-socială și de psihologie operațională, pentru personalul participant la acțiuni militare, misiuni și operații, a căror organizare și funcționare se reglementează prin norme aprobate prin hotărâre a Guvernului.

Art. 14

(1) În procesul reinsertiei sociale, recuperarea fizică și/sau recuperarea/reabilitarea psihică a invalizilor și răniților participanți la acțiuni militare, misiuni și operații se pot/poate realiza și prin participarea acestora la evenimente sportiv-recreative organizate, potrivit aptitudinilor lor, în țară sau în străinătate de către instituțiile din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională sau de către alte organizații naționale ori internaționale cu care acestea cooperează.

(2) Pentru evenimentele sportiv-recreative organizate în străinătate, persoanele prevăzute la alin. (1) și, după caz, însoțitorii acestora, membrii de familie, precum și persoanele cu atribuții în procesul de pregătire și desfășurare a respectivelor evenimente beneficiază de drepturile stabilite pentru personalul propriu trimis în misiune temporară în străinătate.

(3) Fondurile destinate achiziției de echipamente sportive, dispozitive și a altor materiale necesare desfășurării antrenamentelor și participării la activități complementare celor prevăzute la alin. (1), precum și fondurile necesare asigurării transportului, acreditării, cazării, diurnei și a altor bunuri și servicii, prevăzute de lege, pentru competitori, rezerve, staff tehnic și alte persoane care fac parte din delegație, se asigură din bugetul instituțiilor din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională, în condiții stabilite prin ordin al conducătorului instituției.

Art. 15

Copiii răniților, militarilor invalizi și civililor invalizi, precum și ai personalului participant care a dobândit afecțiuni fizice și/sau psihice au prioritate la înscrierea în creșele și grădinițele din sistemul public.

Art. 16

(1) Familia militarilor invalizi și a civililor invalizi beneficiază, la cerere, de următoarele drepturi:

a) transferul sau înscrierea copiilor, fără examen, la/în instituțiile de învățământ preuniversitar sau universitar din subordinea instituțiilor din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională, după caz, pe baza rezultatelor la învățatură obținute în instituțiile civile de învățământ, testelor de aptitudini, în condițiile prevăzute prin ordin al conducătorului instituției din cadrul sistemului de apărare, ordine publică și securitate națională;

b) acordarea de burse de studii lunare pentru copiii de către instituțiile din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională. Bursele se plătesc lunar pentru copiii personalului participant încadrat în gradele I, II și III de invaliditate, prin aplicarea unui coeficient de 1,0 asupra câștigului salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat aferent anului pentru care se face plata;

c) încadrarea copiilor și/sau a soțului în funcții militare/similare, după caz, în cadrul instituției din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională, dacă îndeplinesc cerințele necesare ocupării posturilor respective, fără examen sau concurs;

d) încadrarea copiilor și/sau a soțului în posturi de personal civil contractual în cadrul instituției sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională, dacă îndeplinesc cerințele necesare ocupării posturilor respective, fără examen sau concurs.

(2) De drepturile prevăzute la alin. (1) lit. c) și d) beneficiază soțul, cu condiția solicitării dreptului în termen de maximum 5 ani de la data stabilirii invalidității, precum și copiii care nu au depășit vârsta de 26 de ani până la data solicitării dreptului.

(3) Drepturile prevăzute la alin. (1) lit. c) sau d) se pot acorda o singură dată.

(4) Procedurile privind transferul sau înscrierea copiilor la/în instituțiile de învățământ din subordinea instituțiilor sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională, privind acordarea bursei lunare fiecărui copil, precum și privind încadrarea copiilor și/sau a soțului în funcții specifice se stabilesc prin norme aprobate prin ordin al conducătorului fiecărei instituții pentru familia personalului participant propriu.

(5) Dreptul de gestionare a bursei lunare de studii acordate de instituția din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională pe durata studiilor în instituțiile de învățământ civile convenite copiilor militarilor

invalidi și civililor invalizi, fără a depăși vârsta de 26 de ani, în condițiile stabilite prin norme aprobate prin ordin al conducătorului instituției din cadrul sistemului de apărare, ordine publică și securitate națională, revine exclusiv personalului invalid până la împlinirea vârstei de 18 ani de către copilul acestuia.

CAPITOLUL V: Participarea la activități festive sau comemorative

Art. 17

(1) Militarii invalizi, civilii invalizi, răniții, cei care au dobândit afecțiuni fizice și urmașii personalului participant decedat ca urmare a participării la acțiuni militare, misiuni și operații pot fi invitați să participe la acțiuni festive sau comemorative organizate de instituțiile din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională.

(2) La acțiunile prevăzute la alin. (1) pot fi invitați și părinții personalului participant decedat ca urmare a participării la acțiuni militare, misiuni și operații.

(3) Pentru categoriile de personal prevăzute la alin. (1) și (2), precum și pentru însoțitorul invalidului de gradul I, cazarea se asigură gratuit, în spațiile de cazare ale instituțiilor din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională, după caz, iar cheltuielile de transport dus/întors la/de la domiciliu se decontează în condițiile stabilite prin ordin al conducătorului instituției.

(4) Pentru activitățile organizate în străinătate, persoanele prevăzute la alin. (1) beneficiază de drepturile stabilite pentru personalul trimis în misiune temporară în străinătate.

CAPITOLUL VI: Drepturile urmașilor celor decedați ca urmare a participării la acțiuni militare, misiuni și operații

Art. 18

(1) Urmașii personalului decedat ca urmare a participării la acțiuni militare, misiuni și operații beneficiază, la cerere, de următoarele drepturi:

a) înscrierea copiilor cu prioritate în creșele și grădinițele din sistemul public;

b) transferul sau înscrierea copiilor, fără examen, la/în instituțiile de învățământ preuniversitar sau universitar din subordinea instituțiilor din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională, după caz, pe baza rezultatelor la învățătură obținute în instituțiile civile de învățământ, testelor de aptitudini, în condițiile prevăzute prin ordin al conducătorului instituției din cadrul sistemului de apărare, ordine publică și securitate națională;

c) încadrarea copiilor și/sau a soțului supraviețuitor în funcții militare în cadrul instituției din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională, dacă îndeplinesc cerințele necesare ocupării posturilor respective, fără examen sau concurs;

d) încadrarea copiilor și/sau a soțului supraviețuitor în posturi de personal civil contractual în cadrul instituției sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională, dacă îndeplinesc cerințele necesare ocupării posturilor respective, fără examen sau concurs;

e) ajutoare și despăgubiri în cuantumurile prevăzute de legislația în vigoare;

f) o indemnizație lunară egală cu câștigul salarial mediu brut, pentru urmașii personalului participant decedat în urma participării la acțiuni militare, misiuni și operații care realizează venituri lunare mai mici de 50% din câștigul salarial mediu brut, indiferent de numărul acestora;

g) acordarea de burse de studii lunare pentru copiii personalului participant decedat ca urmare a participării la acțiuni militare, misiuni și operații, în cuantum egal cu valoarea rezultată prin aplicarea unui coeficient de 1,10 asupra câștigului salarial mediu brut, pe durata studiilor în instituțiile civile de învățământ, fără a depăși vârsta de 26 de ani, în condițiile stabilite prin ordin al conducătorului instituției din cadrul sistemului de apărare, ordine publică și securitate națională;

h) închirierea și/sau cumpărarea, cu prioritate, a unei locuințe din fondul de locuințe sociale al administrației publice;

i) folosirea centrelor de refacere a capacității de muncă, sanatoriilor, căminelor de garnizoană, cluburilor militare și altor facilități recreative și sportive, în condițiile stabilite pentru cadrele militare, polițiști sau polițiști de penitenciare, după caz, pentru urmașii personalului participant propriu;

j) asistență medicală în instituțiile medicale militare sau publice și asigurarea de medicamente, atât pentru tratamentul ambulatoriu, cât și pe timpul spitalizării, în condițiile stabilite pentru cadrele militare, polițiști sau polițiști de penitenciare, după caz;

k) asistență psihologică asigurată gratuit de către structurile de specialitate din cadrul instituțiilor din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională;

l) asigurarea, în mod gratuit, a locurilor de înhumare în cimitirele militare și civile;

m) continuarea dreptului de folosință a locuinței de serviciu de care beneficia personalul participant la data decesului, cu scutire de la plata chiriei, pe durata și în condițiile stabilite prin ordin al ministrului apărării naționale, în cazul în care nu beneficiază de drepturile de la lit. h).

(2) Părinții personalului armatei decedat ca urmare a participării în acțiuni militare, misiuni și operații beneficiază de un sfert din indemnizația stabilită potrivit prevederilor alin. (1) lit. f).

(3) Plata indemnizațiilor lunare prevăzute la alin. (1) lit. f) și alin. (2) încetează în următoarele situații:

a) de la data când persoana beneficiară/persoanele beneficiare realizează venituri lunare mai mari de 50% din câștigul salarial mediu brut;

b) în caz de deces al persoanei/persoanelor beneficiare;

c) de la data recăsătoririi soțului supraviețuitor;

d) la data când copiii au împlinit vârsta de 18 ani sau, dacă își continuă studiile într-o formă de învățământ organizată potrivit legii, la terminarea acestora, fără a depăși vârsta de 26 de ani.

(4) Prevederile alin. (3) lit. d) nu se aplică copiilor pe toată durata invalidității de orice grad, dacă aceasta s-a ivit în perioada în care beneficiau de indemnizația prevăzută la alin. (1) lit. f).

(5) De drepturile prevăzute la alin. (1) lit. c) sau d) beneficiază soțul supraviețuitor care nu s-a recăsătorit, cu condiția solicitării dreptului în termen de maximum 5 ani de la producerea decesului personalului participant, precum și copiii cu vârsta de până la 26 de ani, împliniți până la data solicitării dreptului, ai personalului participant decedat.

(6) Urmașii personalului decedat ca urmare a participării la acțiuni militare, misiuni și operații beneficiază de dreptul prevăzut la alin. (1) lit. c) sau d) o singură dată.

(7) Procedurile privind transferul sau înscrierea copiilor la/în instituțiile de învățământ din subordinea instituțiilor componente ale sistemului de apărare, ordine publică și securitate națională, privind acordarea bursei lunare fiecărui copil, precum și privind încadrarea copiilor și/sau a soțului în funcții specifice se stabilesc prin norme aprobate prin ordin al conducătorului instituției din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională.

(8) Urmașii personalului participant care în timpul și din cauza participării la acțiuni militare, misiuni și operații a dobândit răni sau afecțiuni fizice ori psihice care, ulterior, i-au produs decesul beneficiază de drepturile prevăzute la alin. (1), cu condiția de a nu fi beneficiat de drepturi similare pe care prezenta lege le prevede a fi acordate o singură dată, iar părinții acestuia beneficiază de drepturile prevăzute la alin. (2).

Art. 19

Personalul participant și familiile acestuia pot beneficia de măsuri de sprijin familial, desfășurate la nivel instituțional și pe bază de voluntariat, în condițiile stabilite prin norme aprobate prin ordin al conducătorului instituției din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională.

CAPITOLUL VII: Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 20

(1) Personalului căruia i s-a conferit titlul onorific de Veteran, în condițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/2006 pentru recunoașterea meritelor personalului armatei participant la acțiuni militare și acordarea unor drepturi acestuia și urmașilor celui decedat, aprobată cu modificări prin Legea nr. 111/2007, cu modificările și completările ulterioare, i se atribuie calitatea de Veteran din teatrele de operații și beneficiază, în continuare, de drepturile prevăzute de prezenta lege, dacă îndeplinește condițiile prevăzute la art. 4.

(2) Legitimățiile care atestă titlul onorific de Veteran, eliberate personalului participant până la data intrării în vigoare a prezentei legi, se preschimbă, începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi, cu respectarea condițiilor prevăzute la art. 4, iar termenul și modul de preschimbare a acestora se stabilesc prin dispoziție a șefului Statului Major al Apărării/directorului general al Direcției generale de informații a apărării.

Art. 21

(1) Acordarea drepturilor prevăzute de prezenta lege pentru personalul participant la acțiuni militare, misiuni și operații revine instituției din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională în care acesta a fost încadrat pe timpul participării.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică în mod corespunzător pentru familia, părinții și urmașii personalului participant.

(3) În situația transferului/(re) încadrării/rechemării în activitate a personalului participant la altă instituție din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională, drepturile prevăzute de prezenta lege se acordă de către instituția de unde s-a transferat/unde a fost inițial încadrat, potrivit ordinului conducătorului instituției respective.

Art. 22

Dispozițiile prezentei legi se completează cu prevederile Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, fără ca drepturile și facilitățile prevăzute prin prezenta lege să se cumuleze cu cele identice, prevăzute de această lege.

Art. 23

Cheltuielile generate de punerea în aplicare a prevederilor prezentei legi se suportă din bugetul instituțiilor componente ale sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională, după caz.

Art. 24

Quantumul drepturilor prevăzute de prezenta lege, stabilite în funcție de valoarea câștigului salarial mediu brut/salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată, după caz, se actualizează ori de câte ori se majorează acesta.

Art. 25

Drepturile acordate conform prezentei legi nu se impozitează, nu se cuprind în baza lunară de calcul al contribuțiilor sociale obligatorii și nu afectează acordarea altor drepturi.

Art. 26

Debitele constituite sau care urmează să fie constituite și sunt aferente perioadei cuprinse între data de 9 mai 2016 și data intrării în vigoare a prezentei legi, reprezentând indemnizația lunară, acordată potrivit dispozițiilor art. 8⁵ alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/2006, aprobată cu modificări prin Legea nr. 111/2017, cu modificările și completările ulterioare, nu se recuperează.

Art. 27

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 180 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/2006 pentru recunoașterea meritelor personalului armatei participant la acțiuni militare și acordarea unor drepturi acestuia și urmașilor celui decedat, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 896 din 3 noiembrie 2006, aprobată cu modificări prin Legea nr. 111/2017, cu modificările și completările ulterioare.

(3) În termen de 180 de zile de la data publicării prezentei legi, conducătorii instituției din cadrul sistemului de apărare, ordine publică și securitate națională emit norme de aplicare a acesteia în cadrul fiecărei instituții în parte.

*****

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
FLORIN IORDACHE
p. PREȘEDINTELE SENATULUI,
ROBERT-MARIUS CAZANCIUC

Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 715 din data de 8 august 2020